

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci **starostlivosti súdu o maloletú M. V.**, nar. X., bydliskom u matky, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov Mgr. Z. V., bývajúcej v T., M. V., bývajúceho v P., zastúpeného Mgr. J. K., bývajúcim v B., **o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 30 P 328/2009, a na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 4 CoP 42/2010, 4 NcC 14/2010, o námietke zaujatosti sudcov Krajského súdu v Trenčíne, takto

r o z h o d o l :

Sudkyne Krajského súdu v Trenčíne JUDr. O. L., JUDr. I. M., JUDr. A. B., **n i e s ú v y l ú č e n é** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 4 CoP 42/2010, 4 NcC 14/2010, (vec Okresného súdu Trenčín sp. zn. 30 P 328/2009).

O d ô v o d n e n i e

V priebehu konania podaním doručeným Okresnému súde Trenčín dňa 8. apríla 2010 vzniesol otec maloletej M. V. prostredníctvom svojho zástupcu námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Trenčín a aj voči všetkým sudcom Krajského súdu v Trenčíne. Súčasťou podania bolo aj odvolanie zástupcu otca maloletej proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín z 11. marca 2010, č.k. 30 P 328/2009-40, ktorým mu bola uložená poriadková pokuta vo výške 100 €.

Uviedol, že pre viacerých justičných pracovníkov je navrhovateľka osobou viac ako známou, t.j. okrem tykania si, majú s ňou hlbší osobný kontakt. Navrhovateľka ako služobný funkcionár Zboru väzenskej a justičnej stráže je služobne pridelená na vstup do Okresného a taktiež Krajského súdu v Trenčíne. Je viac menej pravidelne v osobnom styku s justičnými pracovníkmi uvedených súdov. Mal za to, že súd nie je nestranný. Akonáhle bol do spisu

vložený nový obsah, navrhovateľka bola ihneď o tom informovaná, čo podľa neho vyplýva z úradných záznamov zo spisu. Navrhol, aby vec bola pridelená mimo dosah Krajského súdu v Trenčíne.

Z obsahu spisu vyplýva, že podľa rozvrhu práce má vec na Krajskom súde v Trenčíne prejednať a rozhodnúť senát 4 CoP, 4 NcC, zložený z predsedníčky senátu JUDr. O. L. a členiek JUDr. A. B., JUDr. I. M.. Predsedníčka senátu a rovnako aj členky tohto senátu vo svojom vyjadrení zhodne uviedli, že vo veci sa necítia byť zaujaté, účastníkov konania nepoznajú. JUDr. A. B. a JUDr. I. M. súčasne uviedli, že s matkou maloletej v čase, keď pracovala na krajskom súde prichádzali do kontaktu len v rámci služobného styku.

Sudcovia Krajského súdu v Trenčíne JUDr. B. Č., JUDr. V. Š., JUDr. A. Z., JUDr. A. R., Mgr. Z. H., JUDr. E. Z., JUDr. E. Z., JUDr. G. J., JUDr. S. M., JUDr. V. H., JUDr. E. V., JUDr. J. F., JUDr. R. H., JUDr. N. Č., JUDr. M. P., JUDr. D. L., JUDr. S. H., JUDr. D. E., JUDr. J. M., JUDr. R. V., JUDr. J. J., JUDr. O. G., JUDr. F. K., JUDr. O. S., JUDr. P. T. uviedli, že sa necítia byť zaujatí. JUDr. E. Z. neuviedla svoje stanovisko z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti. Predseda Krajského súdu v Trenčíne JUDr. J. K. sa vo veci cíti byť zaujatý, pretože matku maloletej osobne pozná zo služobného styku a počas výkonu služby je jej nadriadený.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 14 ods. 2 O.s.p. na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní.

Podľa § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne (§ 16 ods. 1 O.s.p.), posudzoval opodstatnenosť tvrdenia otca maloletej o zaujatosti sudkýň

senátu 4 CoP, 4 NcC z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

Účelom ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska vylúčenia sudcu je právne významným vzťah sudcu buď k prejednávanej veci (o ktorý ide v prípade konkrétneho záujmu sudcu na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (ide oň napríklad v prípade priateľského vzťahu sudcu k účastníkovi konania) alebo k zástupcovi účastníka konania.

Ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)].

Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu – napriek jeho vnútornému úsiliu – zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Samotnú skutočnosť, že sudca má prejsť a rozhodnúť vec, účastníkom ktorej je zamestnanec súdu (príp. bývalý zamestnanec), nemožno považovať za dôvod, vylučujúci ho bez ďalšieho z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy sudcov a ostatných zamestnancov súdov sú totiž vo všeobecnosti profesionálne, vecné. Len ak ich vzájomný vzťah prekročí hranice vecnosti a nadobudne znaky blízkeho osobného (napríklad priateľského) vzťahu, stáva sa táto okolnosť dôvodom, ktorý vylučuje sudcu z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p.

Integrálnou súčasťou na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca.

Súdna prax už viackrát judikovala, že nestrannosť sudcov v konaní sa prejavuje v dvoch aspektoch. Ide o subjektívne kritérium, založené na osobnom presvedčení jednotlivého sudcu v danej veci a o kritérium objektívne, spočívajúce v uistení sa, či sudca poskytuje dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek oprávnenej pochybnosti v tomto smere. Z hľadiska subjektívneho musí byť osobná nestrannosť sudcu predpokladaná, až kým sa nepreukáže opak. Naproti tomu, z hľadiska objektívneho musí byť úplne oddelene od osobného správania sa sudcu zistené, že tu existujú skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti. V tejto súvislosti sú dôležité dokonca čo i len náznaky takých skutočností a v prípade, že sa tieto u sudcu vyskytnú, existuje oprávnený dôvod na obavu o nestrannosť, pre ktorý by mal byť sudca z konania vylúčený. Vzhľadom k uvedenému nie je možné uspokojiť sa iba so subjektívnym hodnotením sudcu o jeho nestrannosti (t.j. s jeho vyjadrením v tom zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý) ale rozhodujúce je aj hľadisko objektívne, v rámci ktorého sa skúma existencia objektívnych skutočností spochybňujúcich nestrannosť sudcu v očiach strán a verejnosti.

V preskúmvanej veci, pokiaľ ide o subjektívne, ale aj objektívne kritérium nestrannosti, nič nenasvedčuje existencii akejkoľvek pochybnosti o nezaujatosti sudkýň senátu 4 CoP, 4 NcC Krajského súdu v Trenčíne. Pri skúmaní subjektívneho aspektu zaujatosti sudkýň predmetného senátu vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky z ich vyjadrení, ktoré netvrdili, že by boli vo veci zaujaté, ani že by mali akýkoľvek vzťah (pozitívny alebo negatívny) k účastníkom konania. Aj rozhodovanie o subjektívnej otázke zaujatosti sa však musí diať výlučne na základe objektívneho hľadiska.

U sudcu sa nezaujatosť predpokladá, pokiaľ nie je predložený opak. Takýto záver vyplýva aj z Ústavy Slovenskej republiky a príslušných zákonov upravujúcich status sudcu. Osobnosť a postavenie sudcu musia byť zárukou, že nepripustia, aby vonkajšie vplyvy pôsobili na ich nestrannosť pri rozhodovaní. Opačný záver by bolo možné prijať len vtedy, keby sudca v rámci svojho subjektívneho vyjadrenia tvrdil také skutkové okolnosti, ktoré by objektívne nasvedčovali tomu, že má k veci, či účastníkom alebo k ich zástupcom taký vzťah,

ktorý by vzbudzoval dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti. V prejednávanej veci takéto skutočnosti neboli tvrdené a z ničoho ani nevyplývali.

Vzhľadom na vyššie uvedené nadriadený súd dospel k záveru, že nebol preukázaný žiaden relevantný dôvod, na základe ktorého by mohla byť spochybnená nestrannosť vec prejednávajúceho senátu krajského súdu, ktorému vec pripadla na rozhodovanie podľa rozvrhu práce. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodol tak, že vo výroku uznesenia označené sudkyne senátu 4 CoP, 4 NcC Krajského súdu v Trenčíne nie sú vylúčené z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

So zreteľom na to, že vec prejednávajú zákonní sudcovia určení rozvrhom práce, nebol dôvod rozhodovať o vylúčení ostatných sudcov Krajského súdu v Trenčíne z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júna 2010

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková